

(Met het zangkoor 'Gaudeamus' uit Wilsele-Putkapel + samenzang)
(Kyriale: *Missae Quarta van A. Moortgat*)

1. Intredelied : De vreugde voert ons naar dit huis (Zj. 754) (*samenzang*)

2. Welkom en openingswoord.

Wees allen van harte welkom.

Bijzonder welkom aan de moeders in ons midden (Moederdag)

Op de plaats van waaruit Damiaan vertrokken waar hij is teruggekeerd en te ruste werd gelegd, vieren wij hem omwille van zijn radicaal evangelisch engagement; hier in deze gemeenschap verbonden :

+ in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

Tijdens deze viering willen we ons laten inspireren door de boodschap van Jezus, die Damiaan al doende tot de zijne heeft gemaakt, niet door zijn schitterende talenten of zijn buitengewone intelligentie; niet omwille van zijn zacht karakter; maar omdat hij, te beginnen als gewone mens, lotgenoot geworden is van de minste van zijn medemensen.

3. Belijdenis.

Damiaan zette zich op één lijn met de kleinste medemens.
Waar wij onszelf boven anderen hebben verheven
en mensen vanuit de hoogte hebben bekeken....

Damiaan verkoos de mens boven de sabbat.
Waar wij voorrang gaven aan de wet,
en niet konden verdragen dat het goede
ook door anderen gedaan wordt ...

Damiaan heeft zich méér ingezet vóór –
dan afgezet tégen.
Waar onze kritiek groter was dan onze inzet...
Heer, ontferm U , Kyrie-eleison

(aansluitend:) **Kyrie**

4. Gloria in excelsis Deo

5. Openingsgebed.

God van kleine mensen,
van Damiaan hebben wij geleerd
dat wie in het voetspoor van Jezus treedt
nooit de moed moet opgeven.
Vandaag bidden wij :
stem ons af op zijn levenspraktijk
en maak ons vertrouwd met alles
waarin hij ons is voorgegaan.
Sterk en ondersteun allen
die vandaag, naar het voorbeeld van Damiaan,

lotgenoot en deelgenoot worden
van de meest verstotene van al uw mensen.

6. Lezing. Uit Damiaan's Brieven uit Molokaï.

1885. “ Ik houd me nog steeds bezig met mijn dubbel weeshuis vol melaatse kinderen. Het zijn er nu meer dan veertig, van wie de helft in een gevorderd stadium van lepra verkeert; zodat ze wel spoedig naar de hemel zullen gaan...

Je moest eens komen luisteren hoe die kinderen de hoogmis zingen. Twee zitten aan het harmonium. Ze helpen elkaar voor de begeleiding; want ze zijn elk een paar vingers kwijt. Vier zieke handen spelen, wat jullie knappe organisten met twee handen doen”.

1886. “ Voor mij bestaat er geen twijfel meer: ik ben melaats. God zij gezegend! Beklaag me niet te veel; ik heb me er volkomen bij neergelegd...

Ik heb de vreselijke ziekte bij voorbaat vrijwillig aanvaard, als een bijzonder kruis, dat ik, evenals Simon van Cyrene, tracht te dragen in de voetstappen tredend van onze goddelijke Meester...

Spoedig zal ik er lelijk uitzien, denk ik. Ik blijf kalm en gelaten. Ik voel me zelfs gelukkiger tussen mijn mensen. Ter ere Gods en voor het heil van de zielen, zal ik, hoop ik, tot mijn dood hier blijven...”.

1887. “De vreugde des harten en de tevredenheid, maken dat ik geloof de gelukkigste missionaris ter wereld te zijn. Bid voor mij en voor ons, melaatsen”.

1889. “Ik ben nog steeds gelukkig en tevreden. Ofschoon ik goed ziek ben, verlang ik niets anders dan dat Gods heilige wil geschiede. Ik probeer zachtjesaan mijn kruisweg te bestijgen en hoop spoedig op de top van mijn Golgotha aan te komen”.

1889. Damiaan's laatste brief; aan zijn Anglicaanse vriend Edward Clifford, die hem op Molokaï was komen opzoeken :

“Vergeet op uw lange terugreis niet, bid ik u, de enige weg die wij zorgvuldig moeten volgen, om eenmaal elkaar weer te ontmoeten in het huis van onze gemeenschappelijke en eeuwige Vader. Goede reis, beste vriend; en tot ziens in de hemel”.

7. Tussenzang : Mens voor de mensen zijn (Zj.509): strofen 1-4 (samenzang)

8. Tweede lezing: 1 Johannes 4,7-12 .

Geliefden, laten wij elkaar liefhebben,
want de liefde komt van God.

Iedereen die liefheeft is uit God geboren, en kent God.

De mens zonder liefde kent God niet, want God is liefde.

En de liefde die God is, is onder ons verschenen
doordat Hij zijn enige Zoon in de wereld gezonden heeft,
om ons door Hem het leven te brengen.

Hierin bestaat de liefde:

niet wij hebben God liefgehad,

maar Hij heeft ons liefgehad,

en Hij heeft zijn Zoon gezonden om onze zonden uit te wissen.

Geliefden, als God ons zo heeft liefgehad,

moeten ook wij elkaar liefhebben.

Nooit heeft iemand God gezien,
maar als wij elkaar liefhebben,
woont God in ons, en is zijn liefde in ons volmaakt geworden

9. Acclamatie: Looft de Heer, alle landen (*koor en allen*)

K. Looft de Heer alle landen!

A. Looft de Heer alle landen!

K. Bezingt zijn grote glorie!

A. Bezingt zijn grote glorie!

K. God onze Heer is liefde en die liefde duurt eeuwig.

Alleluia !

10. Evangelielezing : Lucas 6, 6-11.

Op een sabbat ging Jezus naar de Synagoge om te bidden.
Er zat daar een mens met een verschrompelde rechterhand.
De schriftgeleerden en farizeeërs hielden Jezus scherp in het oog, om te zien of hij op sabbat iets zou doen voor die mens.
Ze zochten immers naar een motief om hem te kunnen beschuldigen.
Maar Jezus doorzag hun opzet en vroeg hun:
“ Is het niet eerder geoorloofd op sabbat goed te doen dan kwaad?
Mag men op sabbat iemands leven redden, of moet men hem laten omkomen? Maar... zij zwegen.
En toen werd hij kwaad en bedroefd tegelijk,
omwille van hun verhard en verschrompeld hart.
Hij liet zijn ogen over die zwijgende meerderheid rondgaan; en tot de mens met de verschrompelde hand zei hij:
“ Sta op. Kom in het midden staan. Steek uw hand uit”.
En de mens met de verschrompelde hand deed het.
En hij werd weer helemaal zichzelf; hersteld in zijn waardigheid.
Toen gingen de schriftgeleerden en de farizeeërs naar buiten
en ze smeedden plannen om Jezus uit de weg te ruimen.

Acclamatie: “Geef ons, Heer, alle hoop en troost van de woorden die hier opgeschreven staan.” (*samenzang*)

11. Homilie. (Juliaan Vandekerkhove)

Jezus gaat naar zijn gewoonte op sabbat naar de synagoge om te bidden.
Hij leeft volgens de praktijk van de Joodse traditie.
Tegelijk doet hij moeite om een verkeerde mentaliteit te bestrijden van sommige fanatici, inzake het stipt onderhouden van die sabbat. Hij geeft uitdrukkelijk voorrang aan de mens boven de sabbat. Dit verhaal is het verhaal van Damiaan ten voeten uit. Ook een bron van waaruit hij geleefd en gewerkt heeft, vooral nadat hij de beslissende stap had gezet om naar Molokai te gaan en om er ook te blijven ten einde toe..
Er zat daar een mens met een verschrompelde rechterhand. De rechterhand, de voorkeurshand, de meest waardevolle hand; een belangrijk symbool van kracht, nabijheid en contact van mensen onder elkaar, de rechterhand waarmee mensen elkaar begroeten (mensen geven elkaar de rechterhand); het is ook de hand waarmee gezegend wordt.
De verschrompelde rechterhand is binnen het Joodse systeem een handicap; die ook wel het gevolg kan zijn van een zondige levenswandel. In ongenade gevallen bij God.

Zou Jezus op sabbat iets doen voor deze mens, op een moment dat het volgens de wet niet mocht? De weldenkenden hielden hem scherp in het oog... Want één van de rabbijnse regels was dat een geneesheer alleen in geval van stervensgevaar een zieke mocht bijstaan. Damiaan kwam naar Molokaï waar mensen zaten wier leven verschrompeld was; uitgestoten uit de maatschappij... Zou hij iets voor deze mensen doen wat niet volgens het boekje was? Zou hij dingen zeggen, schrijven en doen die het kerkelijk gezag alleen maar kan hekelen? Zoals een huwelijk inzegenen van nieuwe relaties die onder melaatsen waren ontstaan? Of de genademiddelen van de kerk niet onthouden aan stervende niet-katholieken?

'Heren', zei Jezus, 'mag je goed doen op sabbat of niet? Het is het één of het ander. Iemands leven redden, of hem laten omkomen! Kansen laten liggen om iemand uit de knoei te helpen – of niet?

Maar zij zwegen... Een spionerende stilte. De zwijgende meerderheid van hen die hun verantwoordelijkheid niet willen of durven nemen; niet in hun kaarten laten kijken; geen kleur bekennen; buiten schot blijven. Zo worden mensen doodgezwegen; ook vandaag.

En toen werd hij kwaad en bedroefd tegelijk omwille van hun harde verschrompelde levenshouding. Hij strijdt tegen alle huichelarij, tegen alle verstarring. Dit is helemaal Damiaan. Hij kon kwaad en bedroefd worden omwille van het onbegrip en de tegenwerking, ook die vanuit zijn eigen kring. Hij bleef koppig doorgaan.

En toen Jezus zijn ogen liet rondgaan over de zwijgende meerderheid, zei hij tot de mens met de verschrompelde hand:

'Sta op'. Blijf niet bij de pakken zitten. Doe zelf ook iets. Damiaan wilde melaatse mensen motiveren. Je bent een paar vingers kwijt; maar je hebt nog enkele andere... waarmee je goede zingen kan doen... Je bent wel gehandicapt, maar je bent in staat tot verassende inzet.

'Kom in het midden staan'. Jij die altijd in de hoek staat of in de hoek gedreven wordt.. blijf niet in je hoekje zitten; verstop u niet. Je mag gezien zijn te midden van allen. Neem je waardige plaats in binnen de gemeenschap. Je mag meetellen, ook als je een lange afstand moet afleggen tussen de hoek waar je al zo lang in zit, en het midden.

Damiaan stelde geen vragen over het verleden van mensen. Heeft niemand vastgespijkerd op de situatie waarin mensen terecht gekomen waren, en waar hij/zij niet om gevraagd hadden. En wanneer hij een mens in nood wilde helpen, heeft hij niet eerst gevraagd welke zijn of haar geloofsbelijdenis was. Iedereen mocht er zijn en gezien worden. Kom in het midden staan!

'Steek je hand uit'. Gebruik weer je sluimerende talenten. Hoor er weer volledig bij, met je eigen inbreng. Help mee aan je eigen herstel.

Damiaan wilde mensen herstellen in hun waardigheid. Wat meer is dan fysisch genezen.

En toen de weldenkenden dit allemaal meemaakten gingen ze naar buiten. Ze werden nu ineens spraakzaam en overlegden hoe ze hem uit de weg konden ruimen. En zij slaagden erin. Omdat hij bewust koos voor de mens; omdat voor hem de mens er niet was voor de sabbat, maar de sabbat voor het geluk van de mens... werd hij gevaarlijk, en moest hij verdwijnen.

Ook Damiaan, die koos voor de mens, stootte op tegenwind en tegenwerking. Lijden, dat hij zeker niet heeft gezocht. Zijn solidariteit met de arme lijdende mens heeft hij beleefd en doorleefd als louterend en bevrijdend. Moreel lijden werd hem niet bespaard, zeker toen hij het vertrouwen van zijn bisschop en zijn overste volledig had verloren. Wie zich vereenzelvigd met de kleinsten is vaak een doorn in het oog van de weldenkenden.

Wanneer wij zoeken naar waar Damiaan zijn kracht vandaan haalde dan komen we terecht bij zijn religieus engagement, als bron van kracht om naar Molokaï te gaan en vooral om er te blijven.

De keuze voor de mens is een profetische dimensie van het engagement van religieuzen. Ook als ze al eens geprangd zitten tussen 'het instituut' en 'het leven', tussen 'wet' en 'geweten'. De kracht van een religieus engagement doet je kiezen voor de mens en zijn geweten.

Tegelijk getuigt Damiaan dat hij het op Molokaï nooit zou volgehouden hebben zonder de Eucharistie en het gebed waaraan hij trouw was volgens de gewoonten en devoties van zijn tijd. Hij richtte trouwens ook een 'aanbiddingsbond' (een gebedsgroep) op, wat in de lijn lag van een opvallende trek van zijn religieuze congregatie.

Damiaan hoort niet thuis in de rij van hen die blijkbaar al van in de wieg of van in de prilste jeugd voorbestemd waren om eens plaats te nemen in de galerij van de helden en de heiligen; als een heilige die ver van mensen af staat, onbereikbaar.

Hij is veeleer een weerbarstige heilige. Geen heilige aan wie wij iets moeten vragen; maar een heilige die aan ons iets vraagt... om als kinderen van onze tijd onze tijdgeest te overstijgen, en door dit al doende te leren. Al doende leren kiezen voor de mens boven de sabbat...

Bij elk Bijbelverhaal duikt een bezinningsvraag op : Wie ben ik in dit verhaal?

De mens in wier leven er iets verschrompeld is geraakt? En doe ik er iets voor om uit die situatie te geraken?

De bespieder die nauwgezet toeziet op de wetsvervulling van anderen?

Zit ik tussen die zwijgende massa die geen kleur bekent?

Of heb ik ook iets van Jezus van Nazareth en van Damiaan die voorrang geeft aan de mens boven wet en tempel; of wil ik tenminste zo iemand worden?

12. Geloofsbelijdenis.

V. Ik geloof in God,
de Vader van onze Heer Jezus Christus.
Hij is de Schepper van hemel en aarde,
die alles in stand houdt en elke mens bij name kent.
Hij wil niet dat wij sterven, maar leven.

**Allen: Wij geloven in God, onze Schepper en Vader.
Hij wil niet dat wij sterven maar leven.**

V. Ik geloof in Jezus Christus,
de mensgeworden Zoon van God,
de Broeder van de mensen.
Hij heeft zich vernederd tot de dood op het kruis;
Daarom heeft God Hem verheven
als de Eerste der mensen.

**Allen: Wij geloven in Jezus Christus,
Gods zoon en onze broeder,
die voor ons gestorven en verrezen is.**

V. Ik geloof in de heilige Geest,
de Liefde tussen Vader en Zoon.
Hij is de adem van God, die ons bezielt.
Hij is de gezindheid van Jezus Christus,
die in ons allen moet heersen.
Hij maakt alles nieuw
en verwekt in ons het eeuwig leven.

**Allen: Wij geloven in de heilige Geest,
die ons bezielt en ons verenigt
tot broeders en zusters van elkaar.**

11. Voorbeden

Damiaan is naar Molokaï gegaan om veel te doen 'voor' de arme medemens.
Maar, al doende, is hijzelf arme medemens geworden.
Voor hem was dat een ommekeer in zijn leven.
Om die ommekeer bidden wij,
voor onszelf en voor onze kerk.
gezongen antwoord: God van leven en licht, maak alles nieuw, alleluia.

Damiaan heeft niemand op zijn of haar verleden vastgespijkerd.
Hij heeft dat op Molokaï gaandeweg geleerd.
Voor hem was dat een verrijking.
Om die verrijking bidden wij,
voor onszelf en voor onze kerk.

Damiaan werd door zijn bisschop en zijn overste in de steek gelaten.
Hij zette zich daarom niet af tégen hen;
maar bleef zich koppig inzetten voor- en samen met- de uitgestoten mensen.
Om die houding bidden wij,
voor onszelf en voor onze kerk.

Damiaan hielp waar hij kon,
zonder onderscheid te maken tussen katholieken en anderen.
Hij had oog voor het goede dat buiten zijn kerk gebeurde.
Om die open geest bidden wij,
voor onszelf en voor onze kerk.

Damiaan heeft op Molokaï leren geloven in de kracht van het kleine begin:
het zaad in de grond; de gist in het deeg.
Om die geest van geloof bidden wij, voor onszelf en voor onze kerk.
Damiaan beleefde de band tussen leven en dood
als heilzaam en hoopvol voor de mens.
Verbonden met allen die ons zijn voorgegaan
en die wij niet kunnen vergeten, bidden wij.

12. Lied: Wat God doet dat is welgedaan (*koor*)

13. Gebed over de gaven.

God van kleine mensen,
met de tekenen van brood en wijn in onze handen
bidden wij U
dat wij leren doen wat liefde doet :
oog en hart hebben voor al wie vandaag in nood is;
breken en delen van wat voor handen is;
voorrang verlenen aan al wie klein en kwetsbaar is.
Laat ons aan deze tafel
meer en meer vertrouwd geraken
met die manier van leven.

14. Groot Dankgebed

De Heer zal bij u zijn.
Verheft uw hart.
Brengen wij dank aan de Heer, onze God.

God van kleine mensen
in dit uur komen wij samen
om uw grote daden te gedenken;
om in Jezus' naam te vieren
wat Gij voor mensen betekent.

In Jezus van Nazareth
zijt Gij één van de onzen geworden.
Hij nam het op voor de mens boven de sabbat;
maakte geen onderscheid tussen mensen
en gunde elke mens een waardig bestaan.
Verschrompelde mensen deed hij opstaan,
bracht ze vanuit de hoek naar het midden
en riep ze op om opnieuw
de waardige plaats in te nemen die ze verdienden.
Daarom, en om nog veel meer
danken wij U met deze woorden :..... **Sanctus, sanctus**

God van kleine mensen,
wij danken U voor allen
die zich arm hebben gemaakt
om anderen te verrijken,
voor mensen die wonden helen,
vrede en vreugde brengen.

Wij danken U
voor mensen die lijden onder het onrecht
dat anderen wordt aangedaan;
mensen die de zwaksten verdedigen
en hun hart open stellen
voor vergeving en verzoening.

Wij danken U
voor allen die recht in hun schoenen staan,
zuiver in hun bedoelingen,
oprecht in hun woord, en trouw aan hun lotgenoten.

In al die mensen, en in vele andere nog,
herkennen wij de mens naar uw hart :
Jezus van Nazaret, die ons uw goede boodschap bracht,
en al de zijnen een hart toedraagt tot het uiterste.

Telkens weer gedenken wij
dat Hij, op de laatste avond van zijn leven
zijn vrienden heeft bijeen gebracht rond een tafel.
Hij heeft U dankgezegd voor heel zijn leven;
het brood gebroken en gedeeld terwijl Hij zei :

Neem en eet, dit is mijn lichaam.
Als gebroken en gegeven brood
wil ik er zijn voor u.

Tijdens diezelfde maaltijd
heeft Hij ook de beker rond gereikt terwijl Hij zei:
Neem en drink, dit is de beker van het Nieuwe Verbond
bezegeld met mijn bloed.

Als vergoten en gedeelde wijn
wil ik er zijn voor u.

Telkens als gij samenkomt en ditzelfde doet,
doe het dan om trouw te blijven
aan alles wat ik voor u beteken.

Verkondigen wij het mysterie van ons geloof ...

Heer Jezus, wij verkondigen uw dood...

In dit teken van ons geloof
gedenken wij alles wat Hem is overkomen
in leven, dood en opstanding
Uw levende Rechterhand is Hij geworden,
en tot Hij komen zal belijden en verkondigen wij Hem
als de eerste van al uw mensen.

Wat Gij begonnen zijt door Hem,
breng dat tot voltooiing door uw Geest,
die ons behoeden kan bij nacht en ontij,
en ons behouden voor elkaar.
Moge die Geest alle verstarring uit ons leven wegnemen,
ons vrij maken van angst en verbittering,
ons staande houden als wij willen vluchten.

Dan zal aan het licht komen
dat uw Rijk kàn komen,
dat dromen wààr kunnen worden,
dat niemand tevergeefs heeft geleefd
en geen mens in het niet zal verdwijnen.

Niets minder verwachten wij van U,
God van kleine mensen,
tot wie wij blijven bidden en zingen met Jezus' eigen woorden : **Onze Vader...**

15. Bij de vredeswens.

Sta op.
Kom in het midden staan.
Steek uw hand uit.

Wanneer wij nu elkaar de hand reiken
mag dit een teken zijn
dat wij elkaar willen behouden
in een gemeenschap van vrede,
waar allen belangrijk zijn,
tot hun recht
en aan hun trekken komen.

Die vrede van de Heer
zij altijd met ieder van u.

16. Agnus Dei

17. Bij de communie.

In dit gebroken Brood
herkennen wij de Heer,
als de Levende hier in ons midden.

Dat wij die nu aan dezelfde tafel deelhebben
mekaar niet in de steek laten;
maar hoopvol onderweg blijven
en mogen onderscheiden waar het op aankomt.

18. Lied : Ambrosiaanse lofzang (*koor*)

19. Slotgebed.

God van kleine mensen,
Gij zendt ons van hier
om te doen wat gedaan moet worden.

Wij bidden U nog :
trek met ons mee.
Wees ons nabij met moed en kracht;
en maak ons zorgzaam voor elkaar,
eerlijk en oprecht,
in het voetspoor van Jezus –
de weg die Damiaan is gegaan
ten einde toe.

20 Slotlied: Met mensen begaan (samenzang)

21. Zending en zegen.